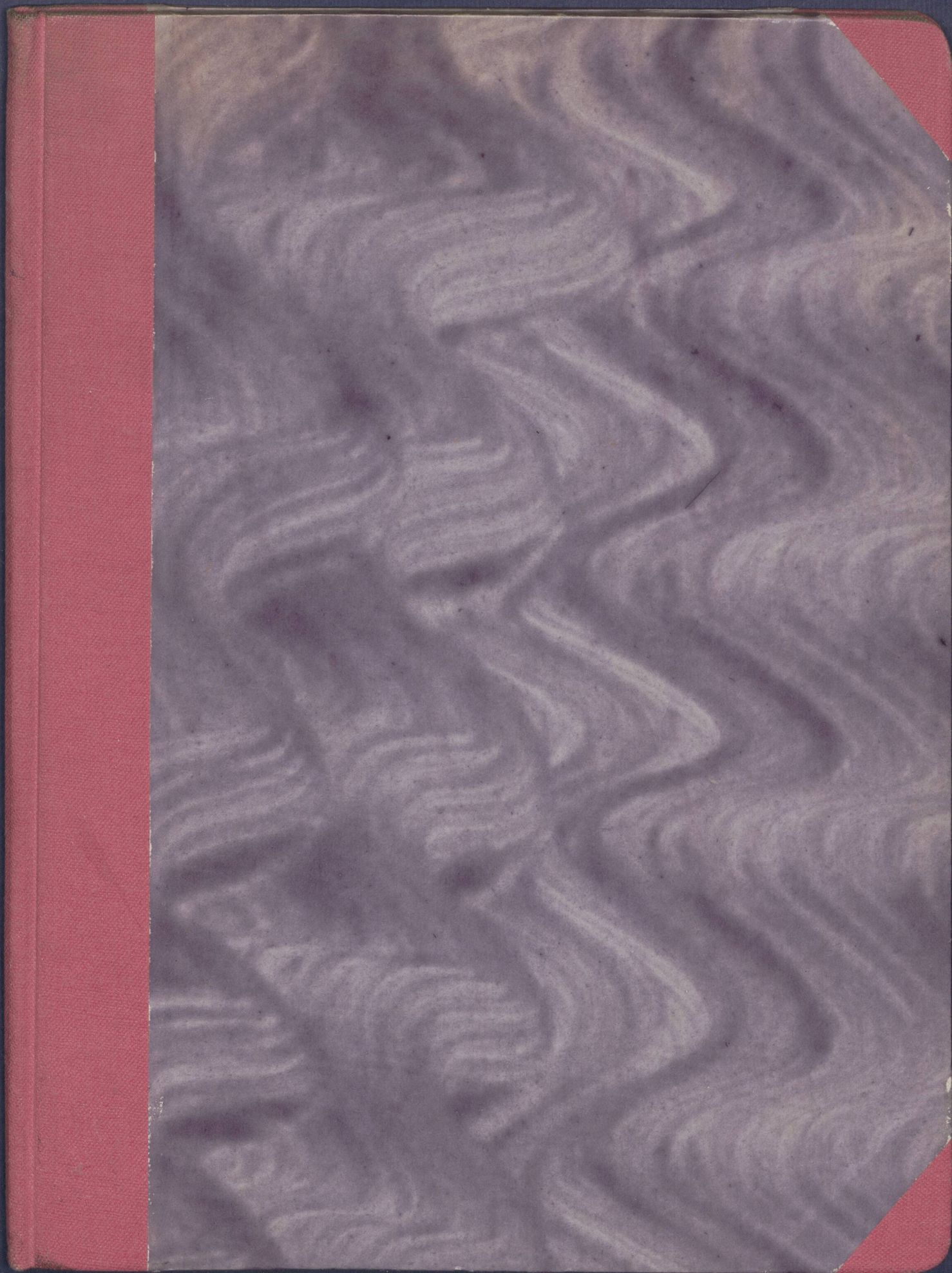
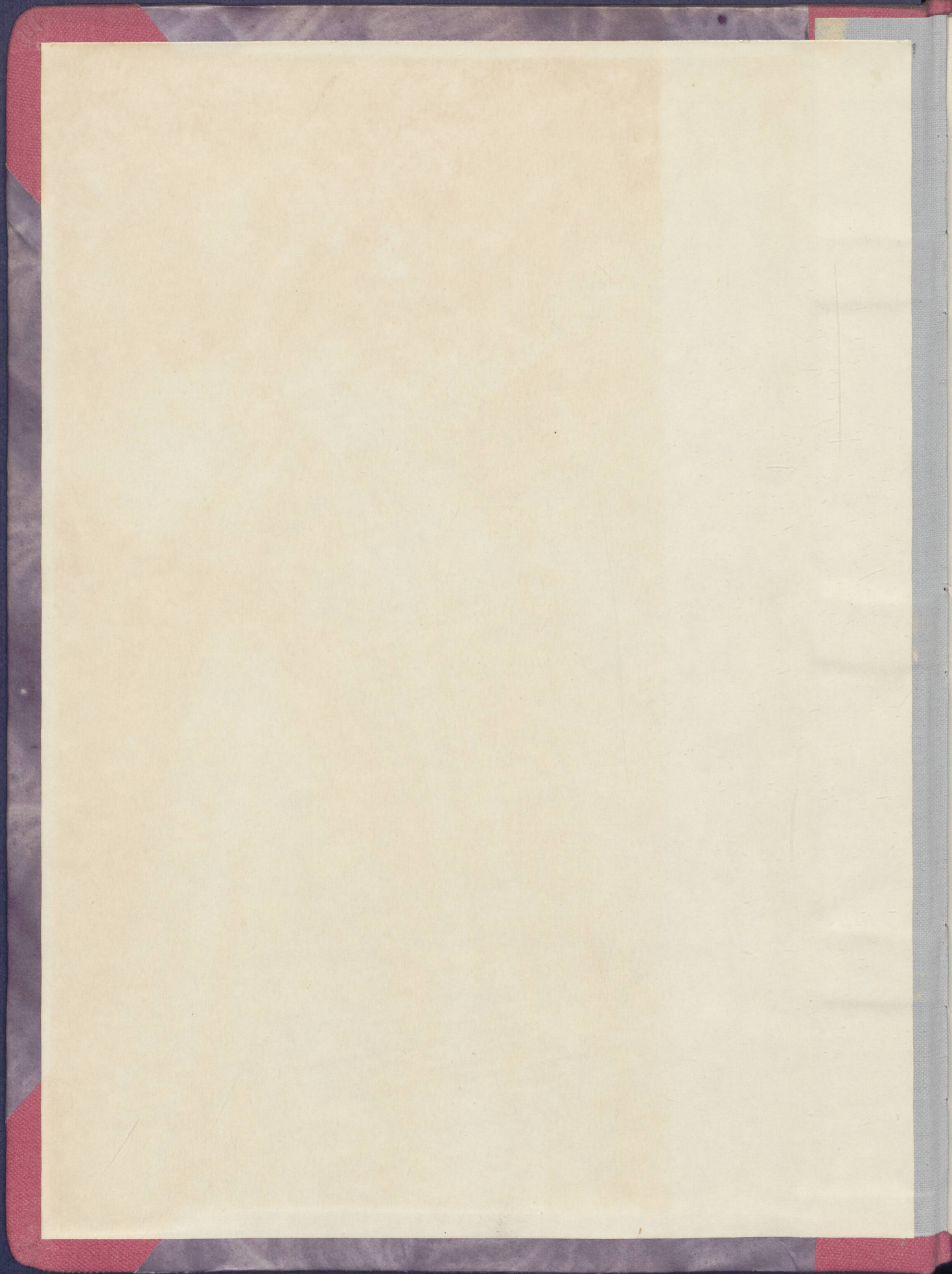
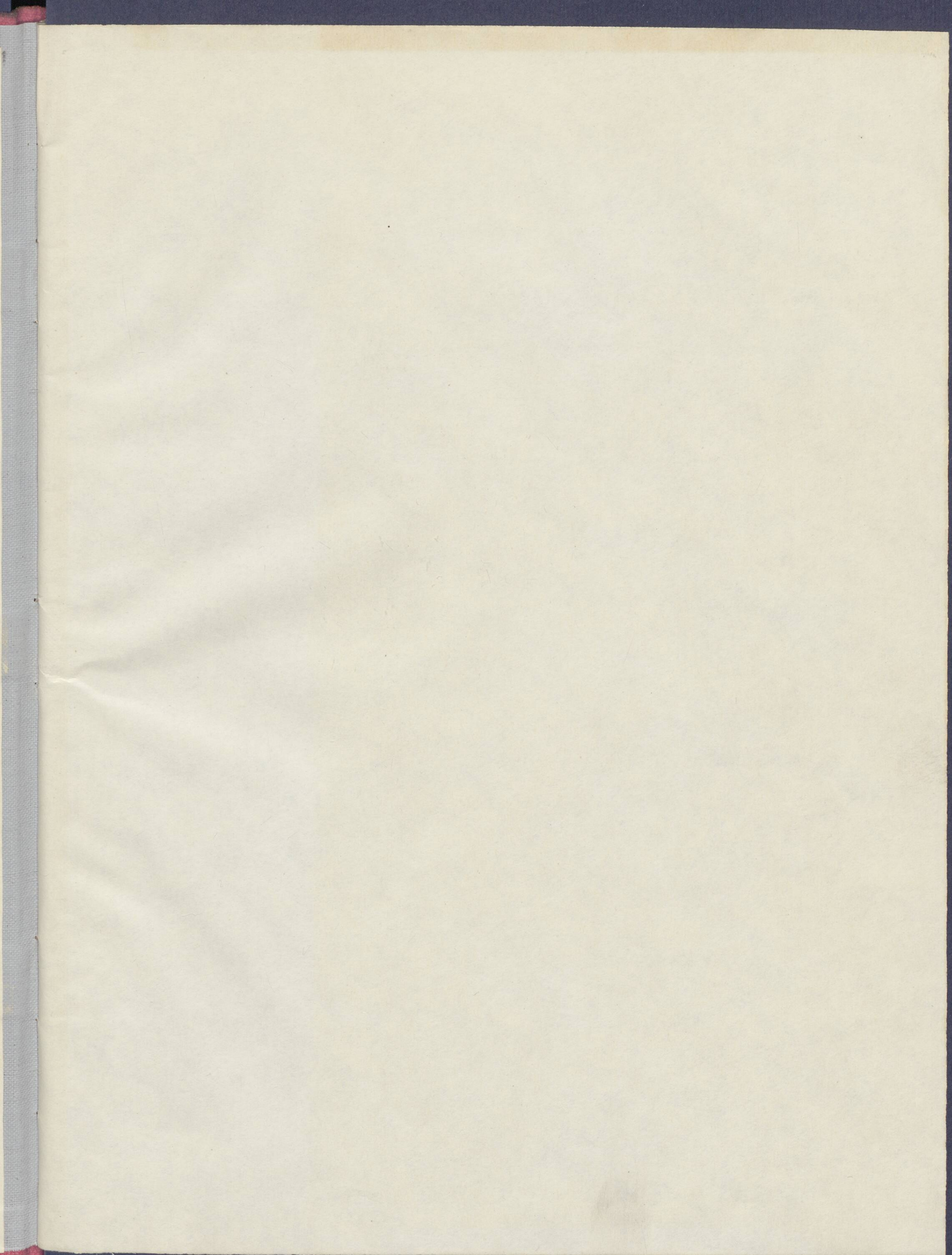
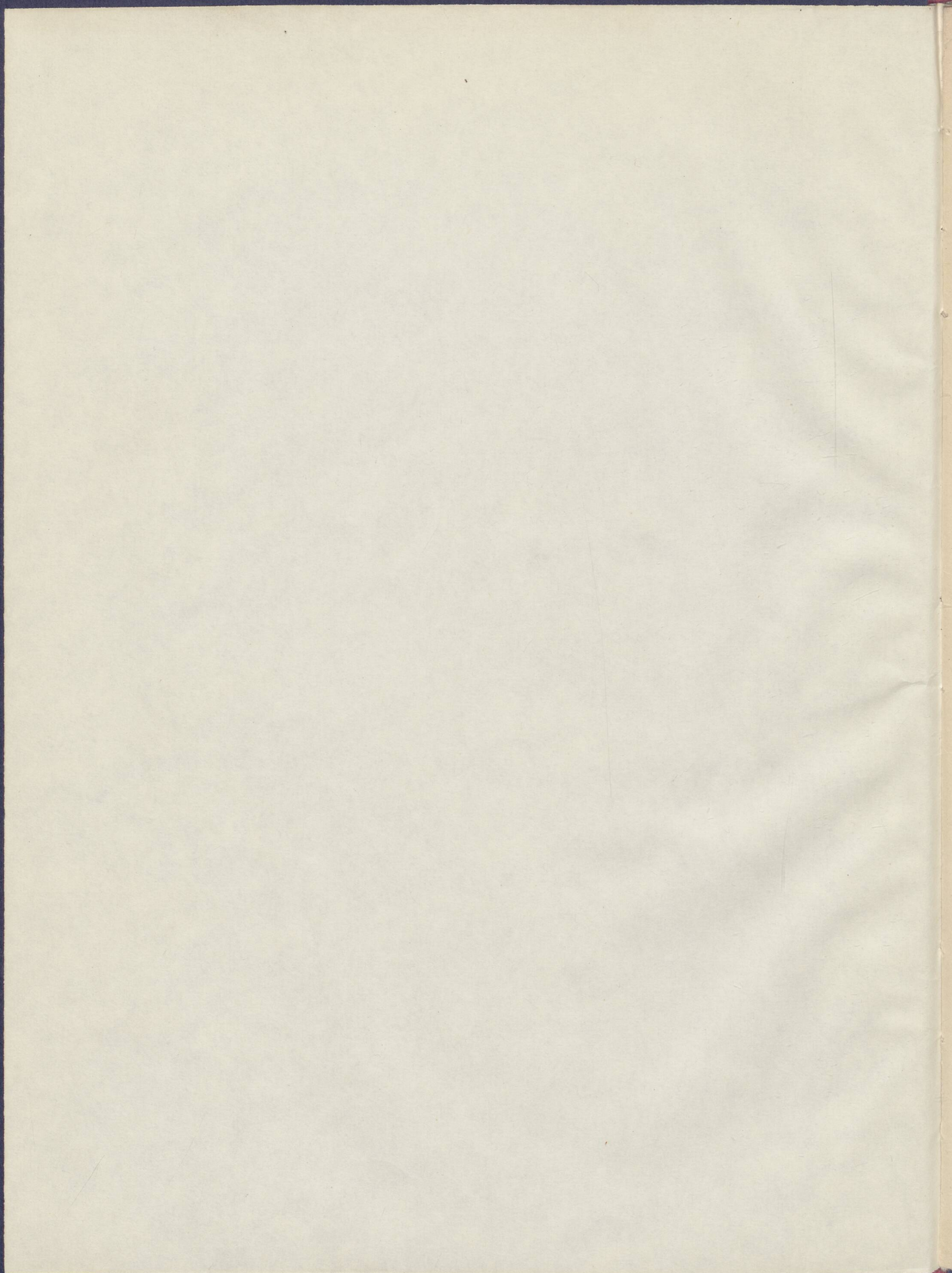

**BIBLIOTEKA
TADEUSZA PIETRYKOWSKIEGO**

REPORT
OF THE
COMMISSIONER OF THE
LAND OFFICE

K

**BIBLIOTEKA
TADEUSZA PIETRYKOWSKIEGO**

NA PAMIĄTKĘ OSIĄGNIĘCIA 5000 DZIEŁA

SKREŚLIŁ
ZYG MUNT MOCARSKI

W T O R U N I U
NAKŁADEM BIBLIOTEKI TADEUSZA PIETRYKOWSKIEGO
1 9 2 8

132 154.5

1928.3542

*Odbito w Drukarni Rolniczej P. G. w Poznaniu
pod kierownictwem Jana Kuglina w nakładzie
300 egz., z których 200 złożono w darze uczestnikom
Trzeciego Zjazdu Bibliofilów Polskich we Lwowie,
100 zaś, a wśród nich 7 imiennych na papierze
czerpanym, zarezerwowano dla wydawcy.
Składał i łątał Teofil Ciecinski, tłoczył Andrzej
Mańczak, druk ukończono 15-go maja 1928 r.*

Egzemplarz nr.

O, mes livres! mes économies et mes amours! une
fête à mon foyer, un repos à l'ombre d'un vieil arbre,
mes compagnons de voyage! et puis, quand tout sera
fini pour moi, les témoins de ma vie et de mon labeur.

Jules Janin.

Znane zbyt dobrze wszystkim prawym bibliofilom zamiłowanie do zbierania książek, datujące się częstokroć od lat najmłodszych, stworzyło największy bodaj księgozbiór prywatny znajdujący się w Toruniu w chwili, gdy to piszemy. Jego właściciel obchodzi w sobotę 2 czerwca podczas posiedzenia Towarzystwa Bibliofilów imienia Lelewela swoisty bibliofilski jubileusz zdobycia 5000 dzieła do swej ukochanej kolekcji. 5000 przyjaciół-książek otaczających bibliofila — miła okazja skreślenia słów paru o tym księgozbiorze.

Początki jego sięgają dosłownie dwadzieścia lat temu r. 1908, w którym jubilat jako trzynastoletni uczeń gimnazjum niemieckiego w Nakle zaczął zbierać książki dla siebie gromadząc je początkowo w rodzinnym mieście Kcyni. Inicjatywę do posiadania własnych książek dały księgozbiory uczniowskie znajdujące się w gimnazjum oraz biblioteczki starszych kolegów. Za ich przykładem właściciel opisywanego

księgozbioru rozpoczyna kupować książki dla młodzieży początkowo niemieckie, a wkrótce i polskie pod wpływem tajnych kółek samokształcenia Towarzystwa Tomasza Zana przy równoczesnem rozczytywaniu się w literaturze polskiej zwłaszcza w utworach Sienkiewicza.

Również pamiętne wrażenie z lat młodzieńczych pozostawiła Biblioteka b. klasztoru OO. Karmelitów w Kcyni — pierwsze zetknięcie się bibliofila z pięknymi staremi drukami i oprawami. Dążenie do posiadania własnych książek wzmogło się wkrótce do tego stopnia, że do biblioteki właściciel jej włącza każdą książkę polską, którą znajduje w domu, a nawet i wśród bliższej rodziny, zapisując skrzętnie każdy zdobyty tom do kajetowych katalogów, które dochowały się do obecnych czasów w księgozbiorze.

Rozbudzona za młodu namiętność do zbierania książek wchodzi na poważniejsze tory w okresie ostatnich lat gimnazjalnych i podczas wojny światowej, gdy właściciel księgozbioru jako żołnierz armji niemieckiej przebywając w latach 1917-1918 półtora roku w okupowanym Lille we Francji miał sposobność odwiedzać wszystkie miejscowe

antykwaryaty i powiększać swój księgozbiór książkami francuskimi, a wśród nich nawet utworami pisanymi w narzeczu miejscowym (patois de Lille) pióra znanych poetów jak: F. de Cottignies dit Brûle-Maison (1679 — 1740), A. Desrousseaux (1820—1892).

Dalszym etapem w zbieraniu był okres studiów uniwersyteckich na wydziale prawno-ekonomicznym Uniwersytetu w Poznaniu w latach 1921-1924. Większe środowisko dało możliwość wzbogacenia księgozbioru cenniejszymi dziełami polskimi. Wówczas został nabyty do biblioteki nieomal komplet cennych i pięknych nakładów znakomitego księgarza poznańskiego J. K. Żupańskiego. Chociaż szczupły budżet studenta nie pozwalał niejednokrotnie na większe wydatki, każdy zaoszczędzony i nieraz kosztem niezbędnych potrzeb życiowych zebrany grosz obracał właściciel na nabycie książek, a znaczną ich część kupował w antykwaryacie St. Sempiańskiego. Odwiedziny każdego miasta zarówno w kraju jak i zagranicą podczas wojny pociągały za sobą również nowe nabytki książkowe.

Po ukończeniu studiów uniwersyteckich właściciel księgozbioru pracując w sądownictwie przenosi się

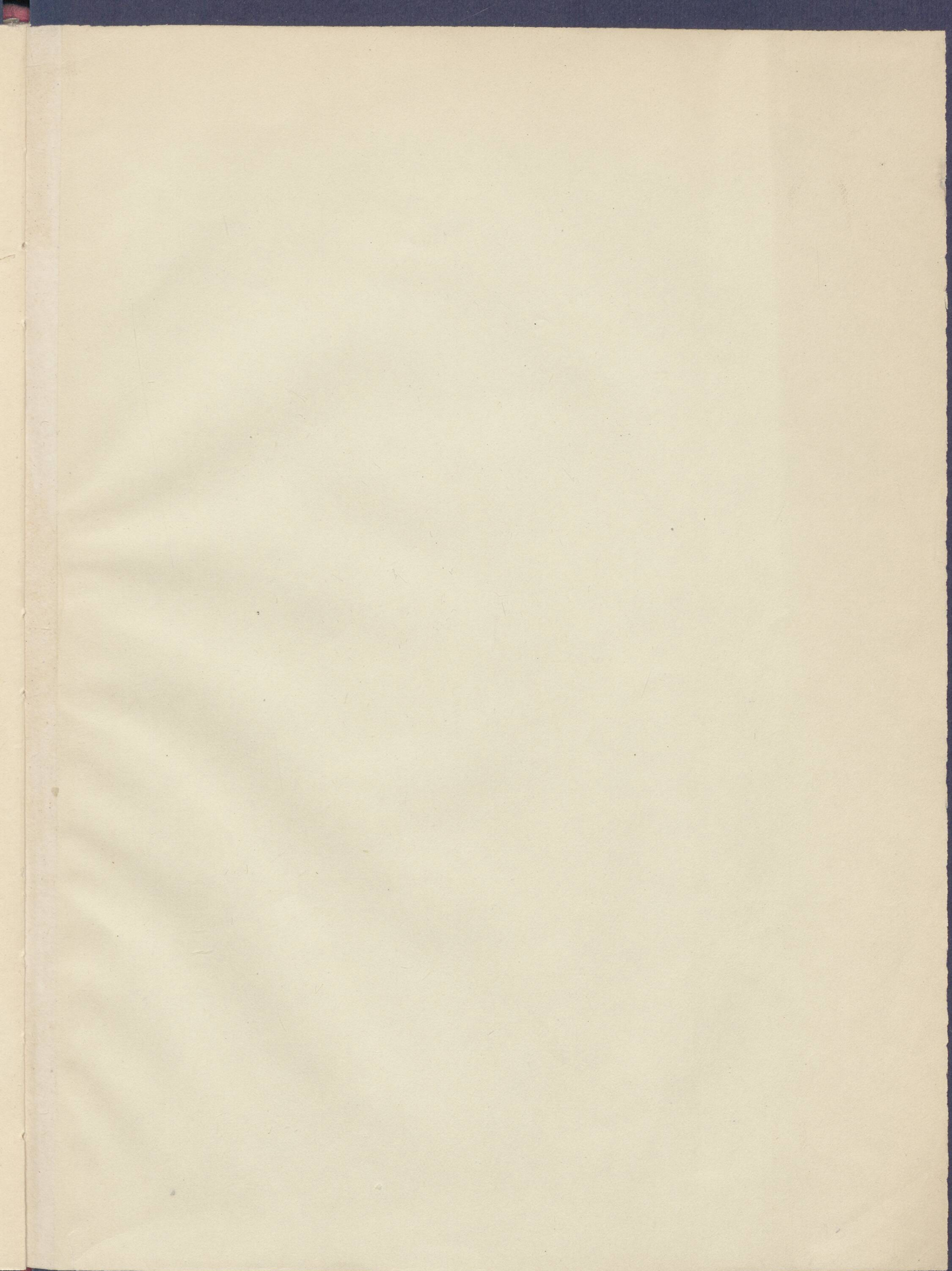
w roku 1924 na stałe do Torunia, dokąd przewozi zgromadzone w Kcyni książki. Lata ostatnie powiększają księgozbiór znacznie. W roku 1926 powstaje w Toruniu Towarzystwo Bibliofilów imienia Lelewela, którego nasz jubilat jest członkiem-założycielem i sekretarzem.

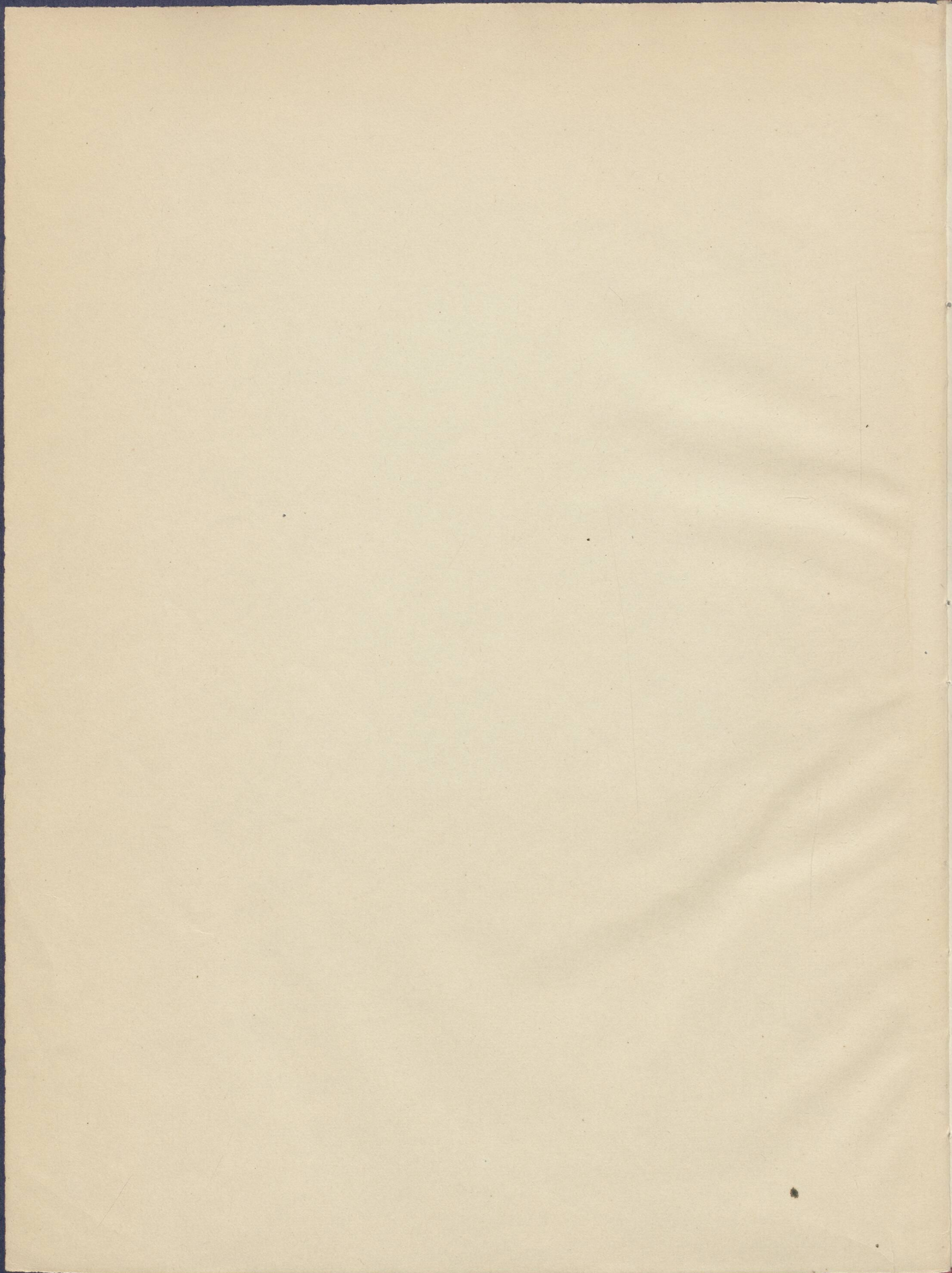
W skład księgozbioru wchodzi przeważnie dzieła z zakresu historii, zwłaszcza polskiej, a w szczególności kresów zachodnich, literatury, prawa i nauk społeczno-politycznych. Przybycie na Pomorze daje impuls do kolekcjonowania druków pomorskich oraz literatury dotyczącej Pomorza. Biblioteka Tadeusza Pietrykowskiego została wspomniana przez Edwarda Chwalewika w jego monografii: «Zbiory polskie», 2 wydanie, Tom II, Warszawa 1927, str. 256.

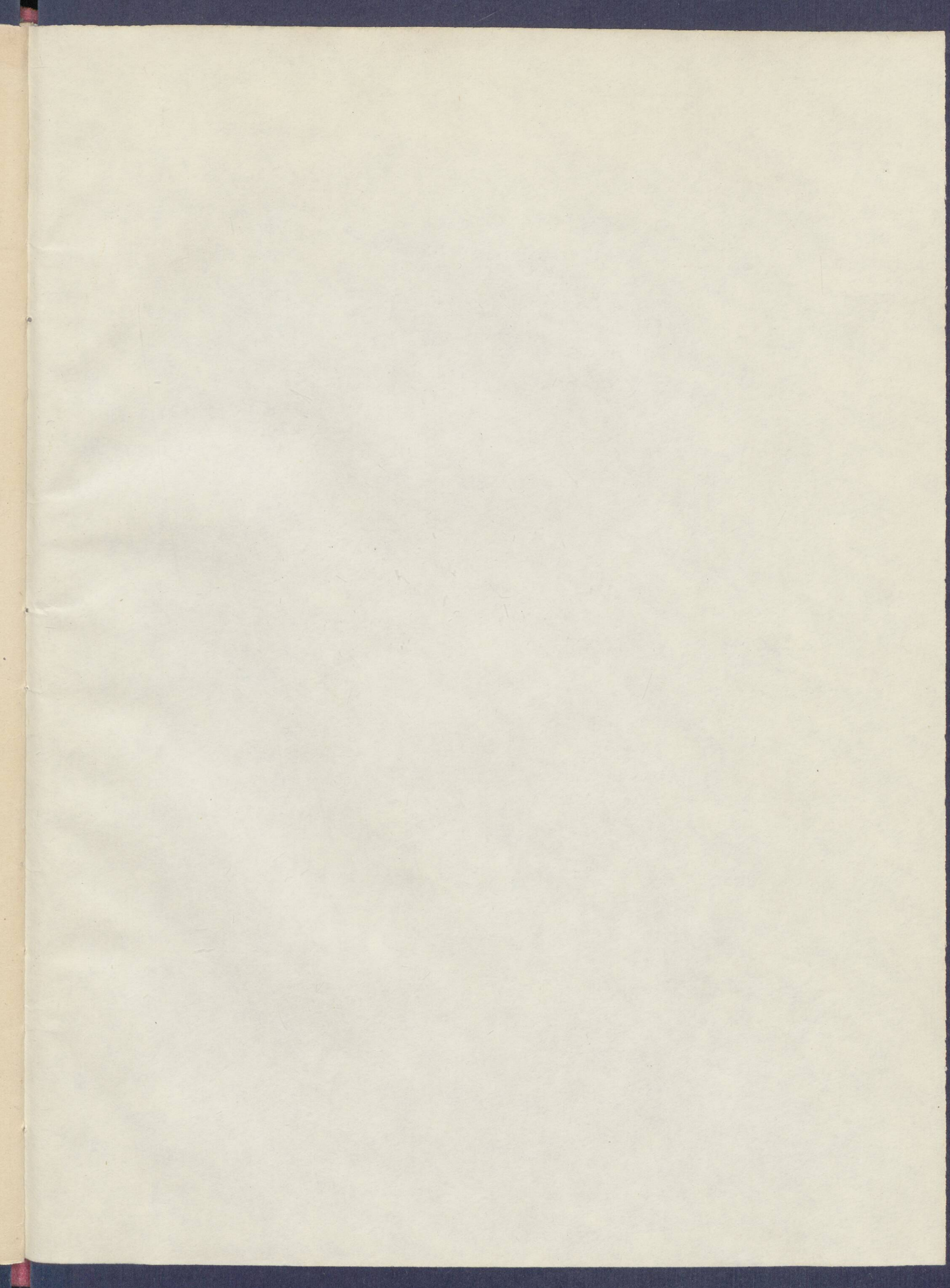

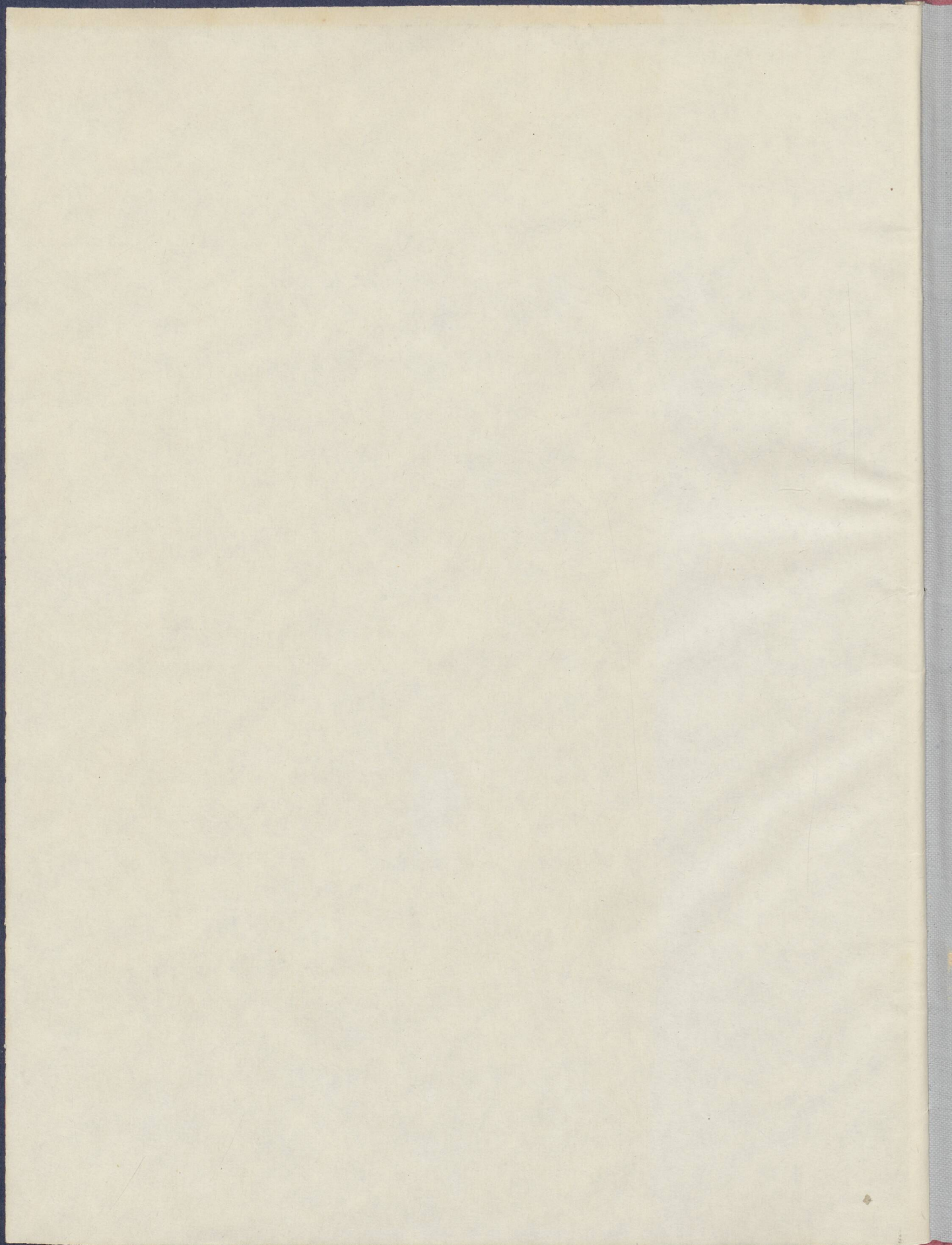
Ex-libris według rysunku Stanisława Dąbrowskiego

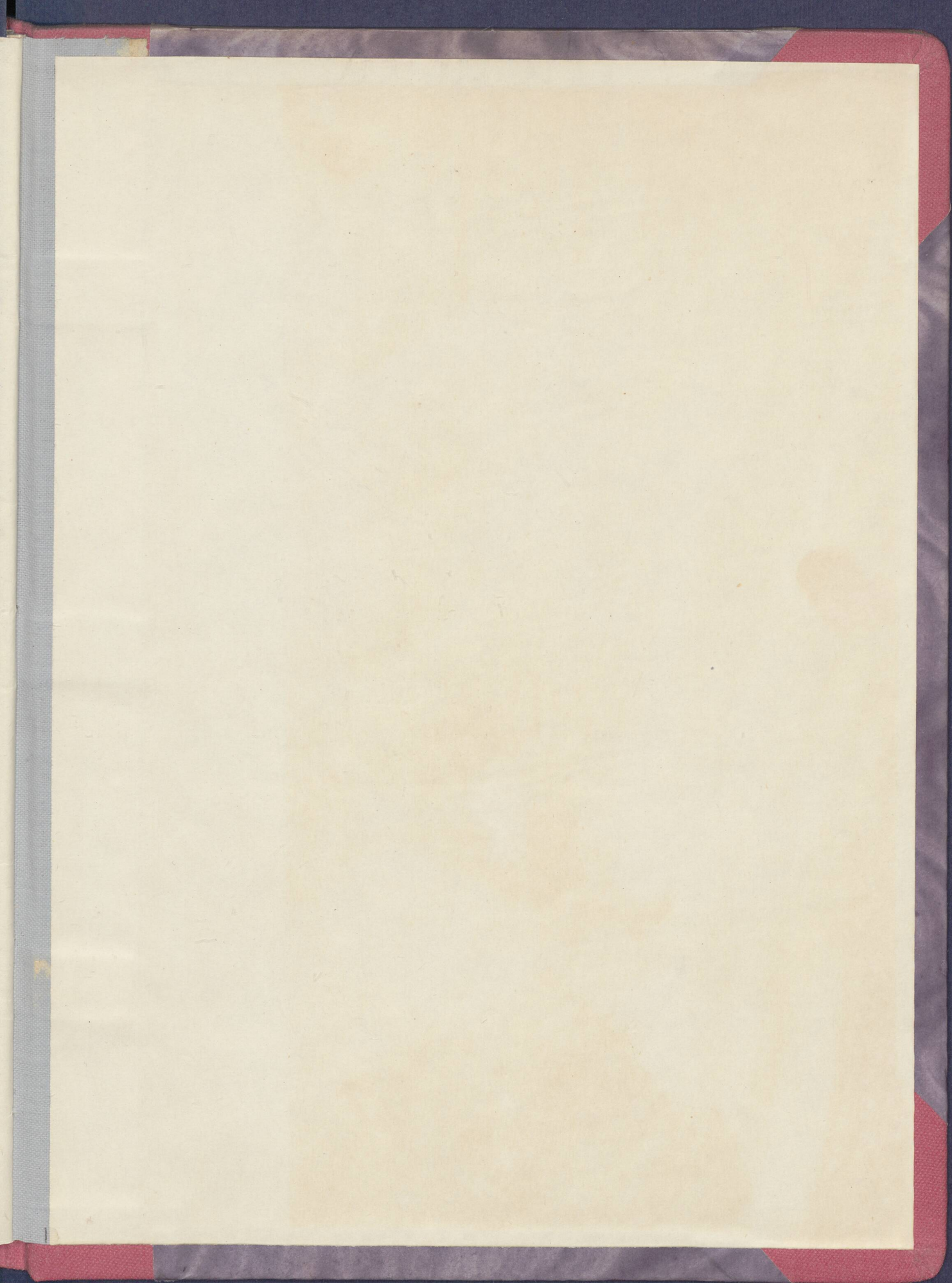
Ex-libris według rysunku Bernarda Sierackiego

BIBLIOTEKA GŁÓWNA
UNIWERSYTETU A.M. W POZNANIU

132154

BG1023378